

Čo riešili šéf americkej CIA a šéf ruskej rozvedky v Arménsku. Prečo zrazu taký veľký záujem tajných služieb?

- CZ24 News | 21. července 2022

ARMÉNSKO/RUSKO/USA: Pre ruskú zahraničnú politiku je prioritou otázka obnovenia mieru na južnom Kaukaze, uviedol v utorok riaditeľ Zahraničnej spravodajskej služby Sergej Naryškin.

„Rusko môže zohrať kľúčovú úlohu v otázkach delimitácie a demarkácie azerbajdžansko-arménskej hranice, otvorenia komunikácie a podpísania mierovej dohody. Pre zahraničnú politiku Ruskej federácie v regionálnom aspekte je dôležitá otázka obnovenia mieru na juhu krajiny,“ povedal. Kaukaz je prioritou,“ povedal Naryškin v Baku na tlačovej konferencii. Pre mier v regióne má podľa neho osobitný význam interakcia medzi špeciálnymi službami Azerbajdžanu a Ruska.

Riaditeľ Zahraničnej rozvedky prišiel do Azerbajdžanu z Arménska, kde po výsledkoch stretnutí s premiérom Nikolom Pašinjanom a šéfom Národnej bezpečnostnej služby Armenom Abazjanom označil vzťahy s arménskymi kolegami za „dôverné a veľmi profesionálne“.

Naryškin na tlačovej konferencii v Baku zopakoval, že „výlet do Jerevanu prebehol podľa plánu“. „Spravodajské zložky Národnej bezpečnostnej služby Arménskej republiky a samotná služba sú našim partnerom. S Jerevanom udržiavame partnerskú spoluprácu. História interakcie s našimi kolegami z Arménska siaha mnoho, mnoho rokov dozadu, rovnako ako s našimi priateľmi z Azerbajdžanu,“ šéf ruskej rozvedky.

Koncom septembra 2020 sa v Náhornom Karabachu obnovili nepriateľské akcie, ktoré sa stali pokračovaním dlhodobého územného sporu. Strany sa niekoľkokrát pokúsili o uzavretie prímeria, no trojstranná dohoda uzavretá v noci 10. novembra bola úspešná. Sprostredkovaním Moskvy sa Azerbajdžan a Arménsko dohodli na úplnom prímerí a výmene zajatcov a tiel mŕtvych. Predovšetkým Jerevan odovzdal Baku regióny Kelbajar a Lachin, ako aj časť regiónu Aghdam, ktoré boli v medzivojnovom období pod kontrolou neuznanej republiky Náhorný Karabach. Do regiónu vstúpili ruské mierové jednotky.

William Burns a Sergej Naryškin, šéf CIA a šéf ruskej zahraničnej spravodajskej služby, navštívili hlavné mesto Arménska s odstupom troch dní. Úrady republiky tvrdia, že ide len o náhodu. S Burnsom diskutovali o „mierovom procese“ so susedným Tureckom a Naryškin bol pozvaný, aby sa „podelil o skúsenosti“ – aby pomohol s vytvorením vlastnej zahraničnej rozvedky. Bola to však naozaj len náhoda?

Riaditeľ ruskej zahraničnej spravodajskej služby Sergej Naryškin v pondelok navštívil Jerevan, kde ho prijal premiér Nikol Pašinjan.

„Partneri diskutovali o otázkach týkajúcich sa medzinárodnej a regionálnej bezpečnosti. Boli spomenuté procesy prebiehajúce v regióne južného Kaukazu,“ povedala na záver striedmo administratíva premiéra. Naryškin v odpovedi poďakoval za srdečné privítanie a poukázal na vysokú úroveň politického dialógu medzi krajinami.

Po Pašinjanovi sa Naryškin porozprával so svojím kolegom, šéfom Národnej bezpečnostnej služby Armenom Abazjanom. Ako neskôr povedal Naryškin, „diskutovali sme o výmene spravodajských informácií, spoločných akciách s cieľom identifikovať a predchádzať celému radu vonkajších hrozieb.“

Hrozby voči Arménsku aj Rusku.” Bezpečnosť v regióne južného Kaukazu je podľa neho determinovaná mnohými oblasťami spolupráce medzi Ruskom a Arménskom vo sférach ekonomiky, kultúry, politiky, vojensko-politickej sféry.

Rusko je pripravené pomôcť aj s reformou arménskych bezpečnostných agentúr, dodal Naryškin. Podľa neho „poskytneme akúkoľvek metodickú pomoc a podporu,“ pretože „máme veľké množstvo spoločných úloh“.

Arménske úrady 12. júla oznámili vytvorenie zahraničnej spravodajskej agentúry v krajine, oddelenej od súčasnej NSS, v rámci reforiem v bezpečnostných zložkách. Toto rozhodnutie oznámil tajomník Bezpečnostnej rady Armen Grigoryan. Ale o radu, ako vytvoriť zahraničnú spravodajskú službu, sa Jerevan zjavne rozhodol požiadať nielen Moskvu, ale aj Washington.

Ešte v piatok 15. júla ten istý Pašinjan hostil Naryškinovho amerického kolegu, riaditeľa CIA Williama Burnsa. A potom jeho tlačová služba tiež informovala o výsledkoch – „diskutovali sme o otázkach medzinárodnej a regionálnej bezpečnosti a situácii na južnom Kaukaze“, ako aj o „boji proti terorizmu“. Samostatne amerického hosta prijal tajomník Bezpečnostnej rady Grigorjan, ktorý s Burnsom diskutoval o „rokovacích procesoch“ republiky so susedným Tureckom a Azerbajdžanom.

Sám Naryškin povedal, že jeho návšteva „určite nesúvisí s príchodom“ šéfa CIA a dodal, že všetko môže byť presne naopak: „Nevylučujem, že jeho návšteva súvisí s mojou cestou.“ Šéf zahraničnej spravodajskej služby zároveň označil vzťahy medzi špeciálnymi službami Arménska a Ruska za „dôverné, profesionálne a prospešné“ pre obe krajiny.

Zdá sa, že v Jerevane je v poslednom týždni politický život v plnom prúde. Deň pred oznámením o vytvorení zahraničnej rozviedky, 11. júla, Pašinjan prvýkrát v živote zatelefonoval vodcovi susedného Turecka Recepovi Tayyipovi Erdoganovi. Vedúci si navzájom zablahoželali k sviatkom. V Turecku sa slávil Eid al-Adha a v Arménsku Premenenie Pána. Je zrejmé, že cieľom výzvy je zintenzívniť proces zmierenia medzi krajinami, ktoré boli doteraz považované za stáročných nepriateľov.

Ako pripomína Regnum, Washington už dávnejšie ponúkol Jerevanu pomoc pri vymedzení hranice s Azerbajdžanom, hoci nikto nevie, o akej pomoci sa diskutovalo. Ale v tomto prípade sa podľa tureckých expertov Burns zaujímal o vyhliadky vzťahov medzi Arménskom a Tureckom. Majú podozrenie, že na prezidenta Joea Bidena vyvíjala tlak arménska lobby, ktorá požaduje, aby „predaj stíhačiek F-16 Turecku bol spojený“ s ústupkami v dlhotrvajúcom, dlhotrvajúcom konflikte s Arménskom.

Generálny riaditeľ Inštitútu politických štúdií Sergej Markov pochybuje, že dôvodom príchodu Burnsa aj Naryškina bola reforma arménskych bezpečnostných síl. „Američanov rozčuľuje postoj Erdogana, ktorý sa voči Rusku v ukrajinskom konflikte postavil príliš „priateľsky neutrálne“. Je pre nich dôležité zatiahnuť Ruska a Turecko. A najpohodlnejší spôsob, ako to urobiť, je s pomocou Karabachu,“ vysvetlil moskovský expert. Podľa jeho názoru môžu Spojené štáty vyprovokovať obnovenie rozsiahlych bojov v Karabachu, čím prinútiť Moskvu postaviť sa na stranu svojho spojenca Arménska. „Samozrejme, Ankara sa opäť postaví na stranu Azerbajdžanu. Dôsledkom takéhoto zvratu udalostí by bol výstup Turecka z režimu neutrality a pristúpenie k protiruským sankciám,“ naznačuje politológ.

Markov naznačuje, že súčasťou plánu bude „napodobňovanie možného odcudzenia Arménska od Ruska“ voči Spojeným štátom v snahe vyvolať v Moskve žiarlivosť. Presne s tým súvisí Pašinjanovo rozhodnutie prijať šéfa CIA, doslova v predvečer príchodu riaditeľa zahraničnej spravodajskej služby.

Mimochodom, v sobotu v noci na hraniciach Arménska a Azerbajdžanu sa prvýkrát po dlhom čase strhla intenzívna prestrelka. Ako objasnil Interfax , bitka sa neodohrala v Karabachu, ale na križovatke oblastí Kelbajar (Azerbajdžan) a Basarkechar (Arménsko). Obe strany sa navzájom obviňovali z provokácie.

„Moskva si zachováva mnoho vplyvov na zahraničnú a domácu politiku Jerevanu – ide o spoločné veľké spoločnosti, ktoré zaisťujú bezpečnosť Karabachu, tisíce diaspór v ruských mestách. Preto ani sľuby o investíciách zo Spojených štátov nemôžu všetko rýchlo vyrovnať. Pravdepodobne si prišiel Naryškin „porovnať hodinky“ – aby sa uistil, že v politike Jerevanu pre Moskvu nenastanú žiadne nežiaduce zmeny,“ vysvetlil poslanec arménskeho parlamentu, politológ Andranik Tevonyan.

Politológ Suren Sargsjan sa zase domnieva, že únik informácií o Burnsovej návšteve sa objavil v ruskej tlači nie náhodou – ako prvý to oznámil Sputnik s odvolaním sa na svoje zdroje. Možno tými zdrojmi boli ruské špeciálne služby, ktoré Pašinjanovi zabránili utajiť návštevu riaditeľa CIA. Podľa Sargsjana Irán a Rusko zostávajú „hlavnými cieľmi CIA“ v regióne a jedným z cieľov je aj oslabenie vplyvu Moskvy na Zakaukazsku. Vo Washingtone sa verí, že ruská vojenská prítomnosť v Arménsku a Karabachu bráni zmiereniu Jerevanu s Azerbajdžanom a Tureckom.

„Burnsova návšteva sa zrejme uskutočnila ako súčasť globálneho plánu USA na oživenie karabašského konfliktu, zapojenie Ruska, a tým o spor medzi Moskvou a Ankarou,“ hovorí po Markovovi doktor historických vied Mehmet Perincek z Istanbulskej univerzity. „Washington chápe, že bez prelomenia rusko-tureckého puta nebude schopný nič urobiť ani na južnom Kaukaze, ani v Sýrii. Moskva aj Ankara, poučené zo skúseností „spolupráce“ so Spojenými štátmi, to však veľmi dobre chápu. A to je dôvod, prečo Naryškin zrejme len prišiel varovať arménske vedenie pred tým, čo ohrozuje presun Jerevanu k zámorským „partnerom“, vysvetlil turecký politológ.

Riaditeľ zahraničnej spravodajskej služby sa podľa analytika prišiel uistiť, že Jerevan zostane v stope svojich euroázijských partnerov – to je veľmi dôležitá okolnosť, ktorá brala do úvahy v Teheráne na stretnutí Putina, Raisiho a Erdogana.

ZDROJ: FB Armádní Magazin